

niet eerst met de oprichting van de Nederlandse SS onder Feldmeijer accoord ging. Op 30 augustus accepteerde hij de Nederlandse SS, maar Feldmeijer had, beweerde Mussert, in juni in Den Haag 'een revolte tegen de beweging' en tegen hem als leider op touw gezet - 'deze man is dus niet geschikt om als Voorman der Nederlandse SS op te treden.'¹ Seyss-Inquart en Schmidt maakten zich over dat tegenstribbelen niet veel zorgen: Mussert had de SS aanvaard, de benoeming van Feldmeijer zou ook wel voor elkaar komen. Trouwens, als Mussert dacht dat hij al voldoende concessies gedaan had voor het simpele feit dat zijn nota aan Hitler doorgezonden zou worden, dan vergiste hij zich deerlijk: de prijs voor die doorzending werd op 3 september drastisch verhoogd. Die dag werd Mussert om vier uur onverhoeds bij Schmidt geroepen. Wij volgen Musserts dagboek:

'Schmidt mij meegedeeld dat de volgende ochtend de Rijkscommissaris naar de *Führer* zou gaan en mijn nota zou medenemen. Of er wat van de Bond zou komen, wist hij niet. Er was om te bereiken wat mogelijk was in belang van Volk en Vaderland maar één ding te doen nl. mij onvoorwaardelijk scharen achter Hitler die absoluut het allerbeste met Nederland voor heeft en ook voor Indië zal doen wat mogelijk was. Daarom een nieuwe brief bij de nota opstellen.'²

Wat hier van de Nederlander Mussert gevraagd werd, was niet gering: een verklaring van trouw, 'onvoorwaardelijk' nog wel, aan het Duitse staatshoofd. Schmidt had het sluw aangepakt: het was laat in de middag en Seyss-Inquart zou, zei hij, 'de volgende ochtend' vertrekken. Mussert had tijd voor overleg kunnen bedingen, maar hij vreesde kennelijk dat dat een fatale indruk zou maken. Hij accepteerde dus Schmidts eis en stelde samen met hem een soort plechtige verklaring op alsmede het telegram dat wij al eerder citeerden en waarin Mussert het '*völkische Prinzip*' (het kernstuk van de SS-ideologie) erkende, '*Ihnen, Führer*' (het '*Mein Führer*' kon er nog niet af) het lot van Nederland in handen legde en tot slot meedeelde dat hij Hitlers '*Befehle*' afwachtte; tegen dat woord '*Befehle*' had Mussert groot bezwaar gehad, maar het kwam in de tekst te staan, zelfs twee keer. Hoe de plechtige verklaring luidde, weten wij niet: ze is niet bewaard gebleven maar ze kwam hierop neer dat door de ondertekenaar(s) '*in der Judenfrage (und) in der Volkstums- und Rassefrage eine eindeutige Stellung eingenommen*' werd.³

Toen Schmidt eenmaal zo ver was, kwam de aap uit de mouw: Seyss-

¹ Brief, 30 aug. 1940, van Mussert aan Seyss-Inquart (NSB, 15 c). ² Mussert: Dagboek, 3 sept. 1940. ³ Aldus Schmidts samenvatting op 7 september ('*Bericht über die Dienstbesprechung bei GK Schmidt*', 7 sept. 1940, p. 1).